

VARGA TIBOR (1921-2003)

Világhírű hegedűművész, karmester és zenetanár volt – egyike korunk legnagyobb előadóművészeinek.

Győrben született 1921. július 4-én. Első nyilvános hangversenyét, mint „csodagyerek”, hat éves korában adta. Tíz évesen már zenekar élén Mendelssohn e-moll hegedűversenyének szólistájaként lépett föl. Ekkor került a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolára, ahol Hubay Jenő és Carl Flesch tanítványa volt 1931 és 1938 között. Főiskolásként, tizenhárom évesen készült első hangfelvétele. Tizennégy évesen európai hangversenykörúton vett részt, melyet hamarosan világszerte követett.

A háborús évek alatt filozófiát tanult a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen. 1947-ben emigrált s Londonban telepedett le. 1949-től harmincöt éven át a detmoldi Zeneakadémia tanára volt, ahol 1954-ben megalapította a nevét viselő kamarazenekart. 1956-ban a svájci Sionba költözött, ahol 1964-től kezdve nyaranként a Varga Tibor Fesztivál művészeti vezetője s tanára volt. Megalapította a hivatásos vonósok képzésére szakosodott „École Supérieure de Musique”-t, ahova az egész világról jelentkeztek a rendkívüli tehetségek.

A tanítás és az önképzés végigkísérte egész életét. Utolsó tanévében a Gráci Zeneművészeti Egyetem vendégtanára volt. Hegedűművészként élete során nagyszerű zenekarok élén lépett föl, kiváló karmesterek (Ansermet, Bernstein, Böhm, Boulez, Dohnányi, Ferrara, Fricsay, Furtwängler, Markevitch, Solti stb.) keze alatt játszott, előadásában újrateremtődtek elsősorban Bartók, Berg és Schönberg művei.

Díszpolgára volt több francia és svájci városnak. Számtalan kitüntetést kapott Németországban, Franciaországban, Svájcban és Magyarországon.

Váratlanul, a következő tanév teendőit tervezve hunyt el nyolcvankét éves korában 2003. szeptember végén Wallisban.

Takács Jenő, a Burgenlandban élő 101 éves zeneszerző így emlékszik vissza rá: “Varga Tibor egyike volt a legnagyobb tehetségeknek, akivel életem folyamán találkoztam. Játékát Schönberg is nagyra becsülte. Mikor 1955-ben, Londonban találkoztunk, Varga büszkén mutatta Schönberg levelét, melyben többek közt ez állt: El kell ismernem, még sohasem hallottam műveimet ilyen kiváló interpretációban, mint ahogy Varga Tibor játszotta...”

Játékát számtalan hangfelvételen örökítette meg az EMI, a Columbia és a Deutsche Grammophon – többek közt a Londoni és a Berliini Filharmonikusok élén. A világhírű Hubay-iskola művészetének szellemét – utolsóként távozva – tanítványaira hagyta s mindazokra, akik valaha hallották.

Radics Éva